

Datum : 6 mei 2024

Portefeuillehouder : Janine van Hulsteijn

Zaaknummer : 739706

Status : Openbaar

Gemeenteraad : Besluitvormend

Onderwerp : Jaarstukken 2023

SAMENVATTING

Na afsluiting van het begrotingsjaar legt het college met de jaarstukken verantwoording af aan de raad over de realisatie van het beleid en de uitgaven en inkomsten. De verantwoording is opgenomen in de jaarstukken. Deze bestaan uit de verantwoording per programma, de verplichte paragrafen en de jaarrekening. Nieuw is dit jaar dat het college verantwoording aflegt over de rechtmatigheid. Dit is een afzonderlijk onderdeel in de jaarrekening en komt deels ook terug in de paragraaf Bedrijfsvoering.

De accountant is voornemens een goedkeurende verklaring te verstrekken voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid. De bevindingen van de accountant zijn opgenomen in het accountantsverslag. Het college biedt de jaarstukken met de accountantsverklaring en het accountantsverslag aan de raad aan. Het vaststellen van de jaarstukken is de bevoegdheid van de raad. De jaarrekening sluit met een voordelig saldo van € 11,5 miljoen. Voorgesteld wordt om het voordelig saldo te verwerken conform onderstaand voorstel aan de raad. Het voordelige saldo kan door het inzetten van het surplus van de algemene reserve deels

VOORSTEL

Het college besluit

1. Akkoord te gaan met de jaarstukken 2023 en de daarin opgenomen rechtmatigheidsverantwoording.
2. De bevestiging van de jaarstukken (LOR) te ondertekenen.
3. Aan de raad voor te stellen om:
 - a. De jaarstukken 2023 vast te stellen.
 - b. € 115.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve sociaal domein.
 - c. € 3.000.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve dekking Kapitaallasten.
 - d. Een bestemmingsreserve te vormen voor dekking incidentele kosten LOB van Gennep met een omvang van € 318.000.
 - e. € 3.000.000 toe te voegen aan de algemene reserve weerstandsvermogen.
 - f. Het resterende voordelig saldo ad. € 5.104.000 toe te voegen aan de Algemene Vrije Reserve.
 - g. De over te hevelen budgetten van 2023 naar 2024 vast te stellen conform het in de jaarstukken als bijlage opgenomen overzicht "Budgetoverhevelingen".
 - h. Het beschikbaar stellen van een krediet van € 2.370.000 voor aankoop openbare gronden "De Brem" conform begrotingswijziging BW24 08.

BESLUIT

Datum : 6 mei 2024

Het college besluit

Het college besluit akkoord te gaan met de jaarstukken 2023 en de daarin opgenomen rechtmatigheidsverantwoording. De bevestiging van de jaarstukken (LOR) te ondertekenen. Aan de raad voor te stellen om: De jaarstukken 2023 vast te stellen. € 115.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve sociaal domein. € 3.000.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve dekking Kapitaallasten. Een bestemmingsreserve te vormen voor dekking incidentele kosten LOB van Gennep met een omvang van € 318.000. Het resterende voordelig saldo ad. € 8.104.000 toe te voegen aan de Algemene Vrije Reserve. De over te hevelen budgetten van 2023 naar 2024 vast te stellen conform het in de jaarstukken als bijlage opgenomen overzicht "Budgetoverhevelingen". Het beschikbaar stellen van een krediet van € 2.370.000 voor aankoop openbare gronden "De Brem" conform begrotingswijziging BW24 08.

AANLEIDING

Na afsluiting van het begrotingsjaar legt het college met de jaarstukken verantwoording af aan de raad over de realisatie van het beleid en de uitgaven en inkomsten. De verantwoording is opgebouwd uit een beleidsmatig deel en de financiële rekening. De financiële rekening is gecontroleerd door de accountant. De bevindingen van de accountant zijn opgenomen in het accountantsverslag. De accountant is voornemens om een goedkeurende verklaring voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid af te geven.

BESTUURLIJKE EN JURIDISCHE KADERS

De jaarstukken zijn onderdeel van de planning en control cyclus. Deze cyclus bestaat uit de voorjaarsnota, de begroting, de trimesterrapportages en de jaarstukken. Het college legt hierin verantwoording af over de uitvoering van de programma's.

In de verordening Organisatie financieel beleid en beheer gemeente Gennep (ex. art. 212 Gemeentewet) is opgenomen dat het college de raad een voorstel aanbiedt over de resultaatbestemming (artikel 7).

ADVIES

De ambtelijke organisatie stelt aan het college van burgemeester en wethouders voor:

1. Akkoord te gaan met de jaarstukken 2023 en de daarin opgenomen rechtmatigheidsverantwoording.
2. De bevestiging van de jaarstukken (LOR) te ondertekenen.
3. Aan de raad voor te stellen om:
 - a. De jaarstukken 2023 vast te stellen.
 - b. € 115.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve sociaal domein.
 - c. € 3.000.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve dekking Kapitaallasten.
 - d. Een bestemmingsreserve te vormen voor dekking incidentele kosten LOB van Gennep met een omvang van € 318.000.
 - e. € 3.000.000 toe te voegen aan de algemene reserve weerstandsvermogen.
 - f. Het resterende voordelig saldo ad. € 5.104.000 toe te voegen aan de Algemene Vrije Reserve.
 - g. De over te hevelen budgetten van 2023 naar 2024 vast te stellen conform het in de jaarstukken als bijlage opgenomen overzicht "Budgetoverhevelingen".
 - h. Het beschikbaar stellen van een krediet van € 2.370.000 voor aankoop openbare gronden "De Brem" conform begrotingswijziging BW24 08.

NADERE ONDERBOUWING / ARGUMENTEN

Jaarstukken en resultaat bestemming

De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. In het jaarverslag vindt u de programmaverantwoording en de paragrafen. De jaarrekening biedt het overzicht van baten en lasten en de toelichting daarop, de balans met toelichting en de bijlage met verantwoordingsinformatie over de specifieke uitkeringen (SISA) en een bijlage met de baten en lasten per taakveld. De jaarrekening geeft inzicht in de financiële positie per balansdatum. In de programmaverantwoording staat per programma en taakveld wat we zouden doen en wat we wel of niet hebben gerealiseerd. De algemene conclusie is dat we onze ambities uit de begroting en daarmee het toenmalig collegeprogramma in belangrijke mate hebben gerealiseerd. De beleidsmatige toelichting heeft veel aandacht gekregen. In die gevallen dat voornemens niet of niet volledig zijn gerealiseerd wordt dit toegelicht.

Rechtmatigheidsverantwoording

Met ingang van het boekjaar 2023 wordt het college voor het eerst geacht expliciet verantwoording af te leggen over de rechtmatigheid. Met de wijziging van de financiële verordening ex. art. 212 hebben we hierop geanticipeerd. Hierin heeft de raad bepaald dat de norm voor rechtmatigheid ligt op 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves. Voor deze jaarstukken wordt de norm daarmee op € 2.266.099 bepaald.

De rechtmatigheid wordt getoetst op een drietal criteria:

- Het begrotingscriterium (betreft de baten en lasten en de balansmutaties);
- Het voorwaardencriterium; en
- Het misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium

De verantwoording is opgenomen in de jaarstukken. De individuele onrechtmatigheden boven de € 50.000 worden afzonderlijk toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording heeft nogal wat voeten in de aarde gehad. Het is doorgeschoven van boekjaar 2022 naar 2023, pas lopende het boekjaar vond er een actualisatie van de Kadernotitie Rechtmatigheid door de commissie BBV plaats, in het najaar werd door de commissie BBV een nadere uitwerking gegeven v.w.b. het tijdig informeren van de raad, het ministerie slaagde er niet in tijdig te komen tot aanpassing van wetgeving n.a.v. opmerkingen van de Raad voor het Openbaar bestuur en medio april is nog een verdere interpretatie gegeven aan begrotingsrechtmatigheid.

In afstemming met de accountant is gekomen tot een presentatie van de rechtmatigheidsverklaring zoals die nu is opgenomen in de jaarstukken. In het kader van de rechtmatigheidsverantwoording wordt onderscheid gemaakt naar bruto afwijkingen en formeel onrechtmatige afwijkingen. De bruto afwijkingen vloeien hoofdzakelijk voort uit overschrijding van lasten (en in mindere mate baten) en overschrijding van baten ten opzichte van de begroting. Vanuit het BBV moeten deze vermeld worden. Naast de bruto afwijkingen worden de formele begrotingsonrechtmatigheden onderscheiden. Op basis van de gemeentewet betreft dit de overschrijding van lasten en investeringskredieten.

Met inachtneming van het onderscheid bruto afwijkingen en formele afwijkingen is het college van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties onrechtmatig tot stand gekomen zijn op basis van de gestelde verantwoordingsgrens.

Conform de raadinformatiebrief over begrotingsonrechtmatigheid van 5 december 2023 wordt de raad tijdig geïnformeerd over begrotingsafwijkingen. Hierbij haken we aan op de reguliere planning & control producten, zoals de trimesterrapportages en de jaarstukken. Hierdoor mogen deze afwijkingen als acceptabel aangemerkt worden, met uitzondering van de formele onrechtmatigheden. In de jaarstukken is een uitgebreide analyse en toelichting opgenomen over de afwijkingen van de gerealiseerde baten en lasten ten opzichte van de begroting.

De omvang van de formele onrechtmatigheden samengevoegd met de bevindingen uit het voorwaardecriterium bedraagt in totaal € 999.000 en blijven derhalve ruimschoots onder de gestelde grens van de bovengenoemde 3%.

Rechtmatigheidsverantwoording (x € 1.000)			
bevindingen verantwoording			
Criterium & aard	Bruto afwijking	Geaccepteerd	Formeel onrechtmatig
Begrotingscriterium			
Overschrijding van lasten	610		610
Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	2		2
Ongeautoriseerde reservemutaties	25		25
Onderschrijding van lasten, welke tijdig via de jaarstukken aan de raad worden gemeld en verklaard.	9.927	9.927	
Onderschrijding van baten, welke tijdig via de jaarstukken aan de raad worden gemeld en verklaard.	438	438	
Overschrijding van baten, welke tijdig via de jaarstukken aan de raad worden gemeld en verklaard.	5.561	5.561	
Totaal begrotingscriterium	16.563	15.926	637
Voorwaardecriterium			
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	274		274
Inkopen	9		9
Energietoeslag	25		25
Uitkeringen	54		54
Totaal voorwaardecriterium	362	-	362
SISA			-
Geen bevindingen			
M&O criterium			-
Geen bevindingen			
TOTAAL	16.925	15.926	999

Accountantscontrole

Onze accountant Flynth heeft de financiële jaarrekening gecontroleerd. De opmerkingen van de accountant zijn verwerkt in de nu voorliggende jaarstukken.

De controle heeft een zware wissel getrokken op de organisatie en de accountant. Navolgende aspecten illustreert dit:

- De aan te leveren documenten voor de controle zijn verdubbeld t.o.v. vorig jaar;
- Interpretatie van de regelgeving met betrekking tot inhoudelijke aspecten als verwerking terugkoopverplichting De Brem, meerjarenonderhoudsplan inzake verduurzaming en de voorziening compensatie De Banen hebben nu tot aanpassingen geleid.

Intensieve wekelijkse afstemming tussen organisatie en accountant hebben niet geleid tot een soepel en efficiënt verloop van de controle. Het is op dit moment te vroeg om conclusies te trekken. Een grondige evaluatie, waarin ook kritisch wordt gekeken naar onze rol, dient de komende maanden vorm te krijgen.

De (tussentijdse) bevindingen zijn met de accountant besproken. Op basis hiervan wordt het voorliggende 'definitief' concept accountantsverslag ter bespreking aan uw college voorgelegd. Het definitieve accountantsverslag, en daarmee de goedkeurende verklaring en de LOR worden ontvangen na afronding van de laatste onderhanden actiepunten.

Accountantsverslag

De achterliggende gedachte van de accountantscontrole is een correcte verantwoording over het achterliggende jaar door het college aan de raad. Met de bevindingen komen we tot een verbetering van de stukken, de administratieve vastlegging en de bedrijfsvoering. Hoewel in zijn algemeenheid geldt 'daar waar wordt gewerkt, vallen spaanders' geldt voor enkele bevindingen dat specifieke acties nodig zijn. Die zijn of worden in gang gezet.

De belangrijkste overige aandachtspunten uit het accountantsverslag zijn:

1. Uit de beschouwing van de kengetallen door de accountant blijkt dat de gemeente over een voldoende gezonde financiële positie beschikt om toekomstige tegenvallers op te vangen.
2. De accountant constateert dat er voldoende onderbouwing aanwezig is voor de gevormde voorzieningen.

3. De accountant stelt dat de opgenomen toelichting bij de rechtmatigheidsverantwoording voldoet en dat de werkzaamheden om tot dit oordeel te komen toereikend zijn. De presentatie van de informatie voor het begrotingscriterium is met hen afgestemd. Ten aanzien van het voorwaardencriterium stelt de accountant dat er voldoende aandacht binnen de organisatie is voor het naleven van de Europese aanbestedingsregels.
4. Ten aanzien van de frauderisicoanalyse verwijst de accountant naar de aandachtspunten uit de managementletter. Hiervan hebben we aangegeven hieraan uitvoering te geven.
5. Het advies van de accountant om het toetsingskader te operationaliseren zullen wij invulling geven door dit in te bedden in het jaarlijkse interne controleplan.
6. Voor de opzetten voor de grondexploitaties concludeert de accountant dat deze zijn gebaseerd op valide uitgangspunten en dat uitgangspunten voor de inschatting van de nog te maken kosten evenwichtig is.
7. Met betrekking tot de kwaliteit van de toelichting van het jaarverslag, de paragrafen, de verenigbaarheid jaarrekening en jaarverslag en de informatiewaarde is de waardering van de accountant positief.
8. De accountant constateert dat de interne beheersing van de gemeente op orde is en voldoet aan de daaraan te stellen eisen. De verbeterpunten (welke in de eerder gecommuniceerde managementletter naar aanleiding van de interim controle zijn opgenomen), zijn opgepakt.
9. We hebben kennisgenomen van de door de accountant genoemde externe ontwikkelingen en gaan hier de komende periode aandacht aan schenken.

Samenvattend

In de periode na bespreking van de concept jaarstukken met B&W zijn enkele aanpassingen doorgevoerd. Dit kent vooral z'n aanleiding in het nog niet beschikbaar hebben van informatie waarvoor we afhankelijk zijn van derden en zaken die uit de afstemming met de accountant naar voren gekomen zijn. In onderstaande tabel zijn de wijzigingen ten opzichte van de vorige versie opgenomen.

Resultaat concept B&W voor wijzigingen	8.992
Wijzigingen na bespreking concept jaarstukken:	
Afwaardering vordering terugkoopverplichting gronden De Brem	2.370
Overige kleine correcties, per saldo	175
Totaal wijzigingen (afgerond)	2.545
Resultaat voor resultaatbestemming, na doorvoeren wijzigingen	11.537
Resultaatbestemming	
Toevoeging bestemmingsreserve sociaal domein	115
Toevoeging bestemmingsreserve dekking kapitaallasten	3.000
Vorming bestemmingsreserve LOB van Gennep	318
Aanvulling algemene reserve weerstandsvermogen	3.000
Resultaat na resultaatbestemming	5.104

Resultaatbestemming

Bestemmingsreserve sociaal domein; toevoegen € 115.000

Voorgesteld wordt de bestemmingsreserve Sociaal Domein aan te vullen tot de omvang van € 1 miljoen zoals die bij aanvang van de collegeperiode is bepaald. De reserve is in het verleden gevormd om fluctuaties in de uitgaven in relatie tot de geoormerkte middelen op te vangen.

Bestemmingsreserve dekking kapitaallasten; toevoegen € 3.000.000.

Conform het raadsbesluit d.d. 25-9-2023 inzake nota reserves en voorzieningen, voegen we dit bedrag toe aan deze bestemmingsreserve. Dit betreft de som van de afschrijvingslasten van alle activa met een looptijd tot en met 15 jaar. Daarmee is het mogelijk om de kapitaallasten van alle bestaande investeringen met een afschrijvingstermijn van maximaal 15 jaar te dekken uit deze bestemmingsreserve, met ingang van het boekjaar 2024.

Vormen bestemmingsreserve LOB van Gennep € 318.000

In 2017 is middels een raadsbesluit voor dekking van de kosten uit het project LOB van Gennep, een claim van € 900.000 gelegd op de voorziening 'Compensatie de Banen'. Doordat aan deze voorziening twee bestedingsdoelen gekoppeld waren (ook verbindingsweg Milsbeek) werden we vanuit regelgeving verplicht om de voorziening in te zetten op het moment dat de kosten gemaakt werden. Omdat we de volgtijdelijkheid van de kosten moeten volgen hebben we tot en met 2023 ook voor kosten met betrekking tot de Verbindingsweg uit de voorziening geput. Het restant van de voorziening is nu nihil, na aanwending voor de grondtransacties m.b.t. de verplaatsing van Achates. Om toch het volledige bedrag voor participatie in het project LOB van Gennep te garanderen vormen we nu een bestemmingsreserve voor het verschil tussen budget (€ 900.000) en werkelijk reeds gemaakte kosten (€ 582.000).

Algemene reserve (weerstandsvermogen) € 3.000.000

Conform de nota reserves en voorzieningen wordt de omvang van de algemene reserve weerstandsvermogen bepaald op basis van 10% van de begrote lasten (exclusief mutaties reserves). Derhalve zijn we verplicht om, gezien de hoogte van de begrote lasten in 2023 à € 75,8 mio, de reserve te verhogen van € 5 mio naar afgerond € 8 mio.

Kredietaanvraag De Brem

Conform de verkoopovereenkomst van De Brem uit 2015 kopen wij nadat de bouwactiviteiten aldaar zijn afgerond het omliggende openbaar gebied/restgroen/wadi's terug van Maessen. Tegen een afgesproken prijs van € 25 per m². Hiervoor hebben we de afgelopen jaren een schuld op de balans opgenomen. Omdat de verslagleggingsregels inmiddels zijn veranderd is het niet meer toegestaan deze schuld op de balans op te nemen. Derhalve is de schuld bij de jaarrekening 2023 afgewaardeerd, € 2,37 mio.

Na aankoop dienen deze gronden op de balans geactiveerd te worden tegen de verkrijgingsprijs. Omdat het gaat om gronden met een maatschappelijk nut, vindt hierover geen afschrijving plaats. Voor de aankoop van deze gronden is een krediettoekenning door de raad benodigd.

KANTTEKENINGEN EN RISICO'S

De voorliggende versie van het accountantsverslag betreft het "definitieve" concept. Formeel blijft er nog een (klein) risico bestaan dat er zaken wijzigen. De SiSa verantwoording dient nog

afgerond te worden, daarnaast wachten we nog op de definitieve jaarstukken van de accountant van BsGW.

Bij jaarrekening 2022 is een extra dotatie aan de voorziening meerjaren onderhoud gebouwen gedaan met akkoord van de accountant. Deze heeft nu aangegeven dat de gekozen oplossing niet past binnen de bestaande wetgeving. Om deze middelen hiervoor in het lopende boekjaar beschikbaar te houden, komen we bij 1^e trimesterrapportage met een uitwerking voor de hernieuwde financiële verwerking in 2024.

WAT BETEKENT DIT VOORSTEL VOOR DE INWONERS?

De inwoners kunnen via de jaarstukken kennis nemen van de realisatie van het voorgenomen beleid en de verantwoording van de inkomsten en uitgaven. De stukken komen beschikbaar via de internetsite.

EXTERN ADVIES, INSpraak EN DRAAGVLAK

De jaarstukken en het accountantsrapport liggen op 13 mei voor aan het auditcomité ter advisering van de raad.

COMMUNICATIE EN BEKENDMAKING

De jaarstukken, het accountantsverslag bij de jaarrekening 2023 en de reactie van het college hierop worden ter inzage gelegd. De jaarstukken worden gepubliceerd via de website van de gemeente. De jaarstukken zijn beschikbaar in een gebruiksvriendelijke versie, waarin gebladerd kan worden en naar behoefte doorgeklikt. Zie <https://gennep.jaarverslag-2023.nl/>

JURIDISCHE ASPECTEN

De artikelen 197 tot en met 202 van de Gemeentewet, het Besluit Begroting en Verantwoording en de Financiële verordening gemeente Gennep zijn van toepassing. Voor de accountantscontrole is artikel 213 Gemeentewet en het Besluit Accountantscontrole gemeenten van toepassing.

FINANCIËN

Ten opzichte van de bespreking van de jaarstukken door college en DT is sprake van een wijziging van het resultaat zoals opgenomen in de tabel correcties. Het definitieve saldo komt hiermee uit op € 11.537.000 positief, voor resultaatbestemming.

PERSONEEL EN ORGANISATIE

n.v.t.

UITVOERING / VERVOLG

De jaarstukken 2023 en het accountantsverslag worden voorgelegd aan het Auditcomité om invulling te geven aan artikel 6 lid 4 en 5 van de Verordening op het Auditcomité. Het

Auditcomité brengt rechtstreeks advies uit aan de raad. De jaarstukken worden besproken in de voorbereidende raadsvergadering op 21 mei 2024. Voorafgaand wordt de mogelijkheid geboden tot het indienen van schriftelijke vragen. Besluitvorming zal plaatsvinden in de besluitvormende raadsvergadering op 3 juni 2024.

BIJLAGEN

1. Jaarstukken 2023
2. Concept accountantsverslag
3. Concept raadsvoorstel
4. Concept raadsbesluit
5. Begrotingswijziging BW24 08 kredietaanvraag terugkoopverplichting De Brem